

ÎNCHEIERE

07 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Ion Druță, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către reprezentantul Întreprinderii mixte „Moldavian Airlines” societate cu răspundere limitată, avocatul Andrei Bivol,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii mixte „Moldavian Airlines” societate cu răspundere limitată împotriva Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor și Autorității Aeronautice Civile cu privire la repararea prejudiciului material și încasarea venitului ratat,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 aprilie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către Întreprinderea mixtă „Moldavian Airlines” societate cu răspundere limitată și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani municipiul Chișinău din 26 decembrie 2013,

c o n s t a t ă :

La data de 20 decembrie 2012, ÎM „Moldavian Airlines” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor și Autorității Aeronautice Civile (succesor de drept al Administrației de Stat a Aviației Civile) cu privire la repararea prejudiciului material și încasarea venitului ratat.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la data de 11 ianuarie 2011, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor a emis ordinul nr. 7, prin care a aprobat Reglementările aeronautice civile „Autorizarea zborurilor”, Ediția 2.

Menționează că, ordinul enunțat a fost publicat în Monitorul Oficial al RM din 28 ianuarie 2011 și a produs efecte din momentul publicării.

Sușține că, la data de 17 martie 2011, ÎM „Moldavian Airlines” SRL s-a adresat la Administrația de Stat a Aviației Civile cu o cerere pentru aprobarea orarului seriilor de zboruri charter Chișinău - Antalya - Chișinău pentru perioada 16 aprilie 2011 – 29 octombrie 2011, la cerere fiind anexate toate documentele solicitate conform art. 58 Cap. IV al RAC-AZ, Ediția 2, aprobate prin ordinul nr. 7 din 11 ianuarie 2011 al Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor.

Afirmă că, la data de 21 martie 2011, ÎM „Moldavian Airlines” SRL a încheiat cu SRL „Voiag International & Co” contractul de transport charter pasageri nr. 09/1 1CH/17.03.2011, în baza căruia reclamanta s-a obligat să efectueze un lanț charter echivalent cu 105 rotații de zboruri charter Chișinău – Antalya-Chișinău la un preț de 15 500 Euro + taxe de aeroport și catering per rotație.

Relevă că, la data de 01 aprilie 2011, Administrația de Stat a Aviației Civile a comunicat ÎM „Moldavian Airlines” SRL refuzul privind eliberarea autorizației de zbor, ca temei fiind invocat lipsa acordului ultimei (pct. 57 al RAC-AZ, Ediția 2).

Invocă că, la data de 04 aprilie 2011, ÎM „Moldavian Airlines” SRL s-a adresat la Curtea de Apel Chișinău cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor și Administrației de Stat a Aviației Civile, solicitând anularea pct. 57 al RAC-AZ, Ediția 2, constatarea ilegalității refuzului de a elibera autorizația de zbor și obligarea acestora de a elibera autorizație de zbor conform cererii din 17 martie 2011, iar prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2011 s-a dispus suspendarea actului administrativ contestat în partea pct. 57.

Mai invocă că, la data de 15 aprilie 2011, în Monitorul Oficial al RM a fost publicat ordinul nr. 88 al Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor din 12 aprilie 2011 privind abrogarea ordinului nr. 7 din 11 ianuarie 2011 și implicit abrogarea RAC-AZ, Ediția 2.

Menționează că, conform pct. 2 al ordinului enunțat, din momentul intrării în vigoare a acestuia, vor fi aplicate prevederile ordinului Administrației de Stat a Aviației Civile nr. 33/GEN din 19 iunie 2002 cu privire la aprobarea Reglementărilor aeronautice civile RAC-AZ „Autorizarea zborurilor”, Ediția 1, cu modificările și completările ulterioare aprobate la 11 ianuarie 2011.

Susține că, întrucât pct. 150 alin. (2) din ordinul Administrației de Stat a Aviației Civile nr. 33/GEN din 19 iunie 2002 era identic cu pct. 57 al ordinului Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor nr. 7 din 11 ianuarie 2011, ÎM „Moldavian Airlines” SRL a completat cererea de chemare în judecată, solicitând și anularea prevederilor pct. 150 alin. 2 al RAC-AZ, Ediția 1, aprobate prin ordinul ASAC nr. 33/GEN din 19 iunie 2002.

Afirmă că, după abrogarea RAC-AZ Ediția 2, la data de 28 aprilie 2011, Administrația de Stat a Aviației Civile a refuzat în mod repetat emiterea autorizației de zbor, invocând prevederile Memorandumului de înțelegere între autoritățile aeronautice a Republicii Moldova și Republicii Turcia din 18 mai 2007, care ar fi limitat cursele dintre aceste două țări la 14 frecvențe săptămânale, toate fiind deja repartizate.

Relevă că, în legătură cu faptul că, Administrația de Stat a Aviației Civile nu a emis autorizație de zbor, ÎM „Moldavian Airlines” SRL nu și-a putut onora obligațiile asumate prin contractul de transport charter pasageri nr.09/11CH/17.03.2011.

Mai relevă că, la data de 28 iunie 2011, părțile contractante au încheiat Actul adițional nr. 1 la contractul nr. 09/11CH/17.03.2011, prin care operarea curselor charter, care făceau obiectul contractului, a fost suspendată până la data când va fi obținută autorizația de zbor.

Invocă că, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 23 februarie 2012, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 28 septembrie 2012, a fost admisă acțiunea, fiind dispusă anularea pct. 150 alin. 2 al RAC-AZ Ediția 1, aprobate prin ordinul Administrației de Stat a Aviației Civile nr. 33/GLN din 19 iunie 2002 și declararea ca fiind ilegal refuzul Administrației de Stat a Aviației Civile în autorizarea lanțului de zboruri neregulate la cererea ÎM „Moldavian Airlines” SRL nr. 112 din 17 martie 2011.

Menționează că, pe parcursul judecării cauzei enunțate în prima instanță și în instanța de recurs, ÎM „Moldavian Airlines” SRL nu a solicitat adjudecarea pagubei

concomitent cu anularea actului administrativ, deoarece la acel moment nu era cunoscută exact întinderea acesteia.

Susține că, pentru stabilirea exactă a întinderii prejudiciului, reclamanta a solicitat întocmirea unui raport de expertiză contabilă de către un auditor independent, iar la data de 01 decembrie 2012, auditorul independent, Maria Ratcov a întocmit raportul, din care rezultă că, reclamanta a suportat pierderi directe în sumă de 61 583,19 Euro și a ratat profit în sumă de 265 901 Euro, iar în total - 327 484,19 Euro.

Afirmă că, pentru întocmirea raportului de expertiză contabilă, reclamanta a achitat un onorariu în mărime de 12 000 lei, iar pentru apărarea drepturilor în fața instanțelor de judecată a contractat servicii de asistență juridică și a suportat cheltuieli în sumă de 50 000 lei, cheltuieli confirmate prin ordinele de plată nr. 349 din 01 aprilie 2011 și nr. 339 din 07 iunie 2012, precum și prin facturile și actele de predare-primire a acestor servicii.

Cere încasarea în mod solidar din contul Ministerului Transportului și Infrastructurii Drumurilor și a Autorității Aeronautice Civile a sumei de 61583,19 Euro, cu titlu de prejudiciu material, a venitului ratat în sumă de 265 901 Euro, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 50000 lei suportate la examinarea cauzei de contencios administrativ, a cheltuielilor de asistență juridică suportate în prezenta cauză în sumă de 20 000 lei și a sumei de 12000 lei, cu titlu de cheltuieli suportate pentru restabilirea dreptului încălcat.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 26 decembrie 2013 acțiunea a fost admisă parțial și au fost încasate în mod solidar de la Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor și Autoritatea Aeronautică Civilă în beneficiul ÎM „Moldavian Airlines” SRL cheltuielile de asistență juridică în sumă de 10000 lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca nefondată.

Prima instanță, respingând pretențiile cu privire la repararea prejudiciului material în sumă de 61 583,19 Euro și încasarea venitului ratat în sumă de 265901 Euro, a reținut că, pct. 3.2 din contractul de transport charter pasageri nr.09/11CH/17.03.2011 prevede expres că, transportatorul nu va purta nici o răspundere față de beneficiar în cazul neobținerii autorizației de zbor. Or, ÎM „Moldavian Airlines” SRL pentru început urma să obțină autorizația de zbor pe ruta aeriană Chișinău-Antalya-Chișinău și numai după aceasta urma să încheie cu SRL „Voiaj International & CO” contractul de transport charter pasageri nr.09/11CH/17.03.2011.

În afară de aceasta, prima instanță a reținut că, sumele pretinse de către reclamantă au fost calculate și stabilite de către ÎM „Moldavian Airlines” SRL în baza unui raport de audit independent, veridicitatea căruia este pusă la îndoială.

De asemenea, prima instanță, respingând pretenția cu privire la încasarea cheltuielilor suportate pentru restabilirea dreptului încălcat, a reținut că, aceste cheltuieli nu au fost necesare, toate aceste calcule nu reflectă realitatea, au un caracter superficial.

Totodată, prima instanță, încasând în mod solidar de la Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor și Autoritatea Aeronautică Civilă în beneficiul ÎM „Moldavian Airlines” SRL cheltuielile de asistență juridică în sumă de 10000 lei, a ținut cont de pct. 12 din Hotărârea explicativă a Plenului Curții

Supreme de Justiție nr. 6 din 24 decembrie 2012 cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată în cauzele civile.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 aprilie 2016 a fost respins apelul declarat de către ÎM „Moldavian Airlines” SRL și menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 06 iunie 2016, reprezentantul ÎM „Moldavian Airlines” SRL, avocatul Andrei Bivol a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii, cu încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului a invocat că, nu este de acord cu hotărârile judecătorești, deoarece instanțele judecătorești, la examinarea cauzei, nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

Menționează că, instanțele judecătorești eronat au concluzionat că, recurenta urma să obțină mai întâi autorizația de zbor pe ruta aeriană Chișinău-Antalya-Chișinău și numai după aceasta urma să încheie cu SRL „Voiaj International & CO” contractul de transport charter pasageri nr. 09/11CH/17.03.2011, deoarece nici o prevedere legală nu interzice operatorului de zbor să încheie un contract de transport înainte de eliberarea autorizației de zbor, precum și nici o prevedere legală nu obligă operatorul să încheie contractul de transport pasageri abia după obținerea autorizației de zbor.

Susține că, instanța nu a ținut cont de prevederile art. 667 din Codul civil.

Afirmă că, instanțele judecătorești au reținut neîntemeiat argumentul intimaților precum că, recurenta, în lipsa unei hotărâri a Curții de Apel Chișinău pe cauza dată, ar fi încheiat cu rea-credință Anexa nr. 3 din 19 aprilie 2011 la contractul de transport charter pasageri, obligându-se la operarea a 42 de rotații suplimentare. Or, nici o prevedere legală nu restrânge libertatea contractuală în cazul unui litigiu judiciar.

Relevă că, Anexa nr. 3 din 19 aprilie 2011 la contractul de transport charter pasageri a fost încheiată în mod legal și cu bună-credință.

Mai relevă că, instanțele judecătorești au interpretat arbitrar prevederile contractului de transport.

Invocă că, instanțele judecătorești au omis, în mod impardonabil, să se pronunțe asupra înscrisurilor și argumentelor, ce demonstau existența și întinderea cheltuielilor de asistență juridică suportate de către recurentă.

Menționează că, instanțele judecătorești nu au ținut cont de prevederile art.63 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură.

Afirmă că, luând în considerare volumul muncii prestate de avocat, complexitatea cauzei, valoarea acțiunii și importanța acesteia pentru recurentă, cheltuielile de asistență juridică suportate de către ultima au fost reale, necesare și rezonabile și urmau a fi admise integral.

Relevă că, în cadrul examinării cauzei în instanța de apel, recurenta a solicitat efectuarea unei expertize judiciare repetate, însă instanța de apel a respins această cerere, fapt ce constituie o încălcare a principiului contradictorialității prevăzut de art. 26 CPC și o violare a dreptului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Sustine că, prin refuzul instanțelor judecătorești de a repara prejudiciul cauzat prin lipsirea în mod ilegal de autorizație de zbor, recurentei îi este în continuare încălcat dreptul la proprietate protejat de art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție.

Prin referința depusă la 08 august 2016 Autoritatea Aeronautică Civilă a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost declarat în termen, or, din materialele cauzei rezultă că, recurenta a recepționat copia deciziei instanței de apel la data de 18 aprilie 2016 (f. d. 186), iar cererea de recurs a fost depusă de către reprezentantul acesteia la data de 06 iunie 2016 (f. d. 172).

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către reprezentantul ÎM „Moldavian Airlines” SRL, avocatul Andrei Bivol nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către reprezentantul ÎM „Moldavian Airlines” SRL, avocatul Andrei Bivol asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul reprezentantului ÎM „Moldavian Airlines” SRL, avocatul Andrei Bivol ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin.(1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul reprezentantului Întreprinderii mixte „Moldavian Airlines” societate cu răspundere limitată, avocatul Andrei Bivol se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu

Ion Druță

Mariana Pitic